

ONDERDEEL VAN CNV CONNECTIEF

bezoekadres
Tiberdreef 4
3561 GG Utrecht

postadres
Postbus 2510
3500 GM Utrecht

www.cnvoverheid.nl
cnvconnectief@cnv.nl
030 751 1048

Position Paper

Contactpersoon: Gerben Horst, 06 24 70 37 37, g.horst@cnv.nl

Datum: november 2015

Wijziging van de Wet privatisering ABP (TK 34 321)

Keuzeoptie indexatiewijze

CNV Overheid is tevreden met de voorgestelde aanpassing van de bindende bepaling over loonindexatie binnen de Wet privatisering ABP. Die aanpassing leidt ertoe dat sociale partners binnen overheid en onderwijs niet langer, meer dan noodzakelijk en algemeen geldend, wettelijk beperkt worden in hun onderhandelingsvrijheid over deze belangrijke arbeidsvoorwaarde. Beslissingen over de vormgeving van de ABP-regeling horen zoveel mogelijk thuis bij sociale partners en dienen zo min mogelijk onderhavig te zijn aan wettelijke inperkingen. De recent ook voor de publieke sector afgesproken overgang naar prijsindexatie voor de pensioenontwikkeling is in lijn met de reeds eerder gemaakte afspraken voor de pensioenfondsen in andere sectoren. Zo zijn de pensioenfondsen van bijvoorbeeld de metaal, metalektro, publieke omroepen, banken, openbaar vervoer en de betere ondernemingsfondsen allemaal overgegaan op prijsindexatie, met instemming van *alle* bonden. Er is dan ook zeker geen sprake van een uitzonderlijke afspraak voor de publieke sector.

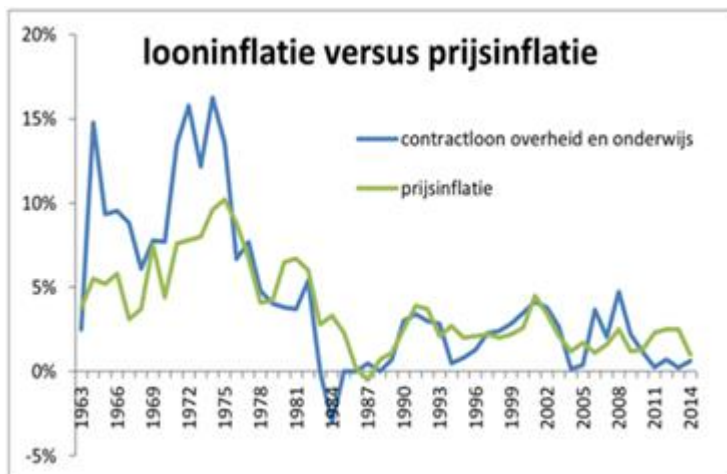
De vraag welke indexatiewijze beter is is niet met zekerheid te beantwoorden. Het hangt er vanaf wat er in de toekomst gaat gebeuren. Op basis van de loon- en prijsontwikkelingen van de afgelopen veertig jaar (een werkzaam leven) blijkt uit berekeningen dat de wijziging in de indexatie nauwelijks effect heeft op de hoogte van het pensioen: het verschil zal tussen +2% en -1% liggen.

Verantwoorde wijziging indexatiewijze in Loonakkoord

De recent door het CNV, het Ambtenarencentrum en de CMHF met de werkgevers in de publieke sector gesloten Overeenkomst over loonruimte voor de publieke sector ('Loonakkoord') maakt duidelijk hoe de keuze voor een andere indexatiewijze in de praktijk kan uitwerken. In het Loonakkoord heeft een meerderheid van de sociale partners in de publieke sector de overgang van loonindexatie naar prijsindexatie afgesproken. Hiermee is extra ruimte ontstaan voor een eerste stap in de loonontwikkeling in de publieke sector na diverse jaren waarin een nullijn voor deze werknemers gold. CNV Overheid heeft uit volle overtuiging voor het Loonakkoord gekozen vanuit het besef dat de pensioenontwikkeling voor ambtenaren, leraren en verplegenden hiermee op de lange termijn niet in gevaar komt. We voelen ons gesterkt in die overtuiging door de ruime meerderheid van de ABP-gerechtigde CNV-leden die heeft ingestemd met het Loonakkoord.

Concrete uitwerking indexatiewijziging in Loonakkoord

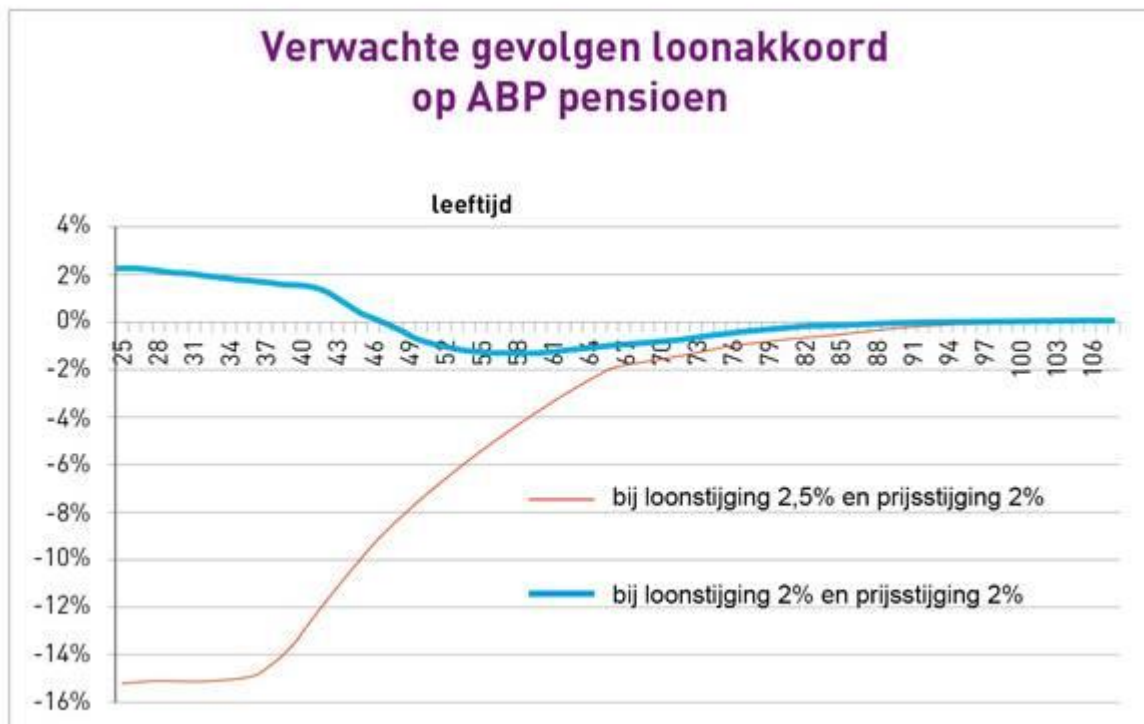
In het verleden was er weinig verschil tussen de loonontwikkeling van overheid en onderwijspersoneel en de prijzen. Uit de grafiek van het ABP blijkt dat alleen tijdens de loongolf in de jaren zestig en begin jaren zeventig de lonen opvallend meer stegen dan de prijzen. De toekomst is uiteraard onzeker. Als er een loongolf komt met een lage inflatie zou loonindexatie gunstiger kunnen uitpakken. Als de prijsinflatie domineert, geldt het omgekeerde.

Uit de cijfers blijkt hoe klein de verschillen over de jaren heen feitelijk zijn, zelfs tijdens de piek in de jaren zeventig. Merk op dat loonindexatie pas voordeliger uitpakt dan prijsindexatie als je vijftig jaar terugkijkt en zelfs dan is het verschil minder dan een half procent. De andere tijdvakken laten zien dat prijsindexatie beter uitpakt.

Tijdvak	Prijsinflatie	Looninflatie	Vershil
Laatste 10 jaar 2005 - 2014	1,77 %	1,59 %	0,18%
Laatste 20 jaar 1995 - 2014	2,10 %	1,98 %	0,12 %
Laatste 30 jaar 1985 - 2014	2,02 %	1,78 %	0,24 %
Laatste 40 jaar 1975 - 2014	2,98 %	2,47 %	0,50 %
Laatste 50 jaar 1965 - 2014	3,62 %	4,06 %	-0,43 %

De overgang van loon naar prijsindexatie pakt niet noodzakelijk slechter uit voor het pensioen. Er was eerst sprake van een forse achteruitgang van wel 15%. Maar daarbij werd gerekend met een langdurige loonstijging van 2,5% per jaar die ook volledig doorwerkte in de indexering. Zoals we hierboven zagen zijn die cijfers niet reëel. Voor de prijsinflatie werd maar 2% gerekend. Inmiddels is er een berekening gemaakt die dichter bij de werkelijkheid ligt en waarbij de loonontwikkeling en prijsontwikkeling gelijk op loopt. Dan ontstaat een klein plusje voor de jongeren en een klein minnetje voor de ouderen. Hieronder de berekening in een grafiek van ABP. De onderste lijn toont de oude berekening met een hogere loonstijging. En de bovenste lijn laat de situatie zien waarin loon en prijs beiden op 2% per jaar zijn gesteld.

Netto pensioen

De mogelijkheid voor de sectorwerkgever of overheidswerkgever om het netto pensioen elders onder te brengen roept vragen bij ons op. Uitgangspunt van de wetswijziging is dat sociale partners het pensioen afspreken dat vervolgens ter uitvoering wordt toevertrouwd aan een pensioenuitvoerder. Volgens de voorgestelde regeling kan er een situatie ontstaan waarbij diverse uitvoerders het netto pensioen gaan uitvoeren. Er vindt

daarbij een eenmalige toets op gelijkwaardigheid plaats, waardoor niet gewaarborgd is dat deze gelijkwaardigheid ook in de loop der tijd behouden blijft.

Daarnaast wordt een eenvoudige kwalitatieve toets voorgesteld gericht op het voorkomen van concurrentie op arbeidsvoorwaarden. Deze toets wordt in handen gelegd van het ABP. Daarmee is er geen rol voor de sociale partners, terwijl de kwaliteit van de toets wel consequenties kan hebben voor het pensioen dat betrokkenen gaan opbouwen.

Bovendien laat de formulering ruimte voor kleine verschillen in de netto pensioenregeling zelf bij een gelijke premiebijdrage van de werkgever en dezelfde vormen van netto pensioen. Daarmee kunnen verschillen in aanspraken ontstaan zonder dat sociale partners daar in voldoende mate bij betrokken zijn geweest, en dan met name de vakorganisaties die in de huidige formulering helemaal geen rol spelen terwijl de werkgever nog in beeld is om een verzoek tot vrijstelling te doen.